

Wallflower

Σε άλλες εποχές, σε άλλους τόπους, η νεαρή γυναίκα, ακουμπισμένη με τους αγκώνες στο πιάνο, δε θα τον άφηνε από τα μάτια της όσο εκείνος θα έπαιζε. Πάντα εξόριστη, όπου και αν βρισκόταν, πάντα ισοροπώντας στο νήμα της μουσικής – πού οδηγεί όμως αυτό; Η πυρακτωμένη άκρη του τσιγάρου της θα καθρεφτιζόταν στη μαύρη λάκα του πιάνου, σαν φάρος στη μέση του ωκεανού. Μακρινές και βουβές εκρήξεις στην άκρη απέραντης και έρημης πλαγιάς. Ο πόλεμος από τον οποίο θα είχε ξεφύγει και θα κουβαλούσε πάντα μαζί της. Στο κεφάλι της. Μυστικά. Ακόμη και στις πιο τρυφερές στιγμές. Θα φορούσε κολλιέ από μαργαριτάρια και ένα ζευγάρι ασορτί σκουλαρίκια. Ίσως μια διακριτική καρφίτσα στο μέρος της καρδιάς. Η ωραία και μυστηριώδης άγνωστη: και λέγοντας αυτό θα είχαμε πει τα πάντα και τίποτα.

Όμως αυτές οι εποχές και αυτοί οι τόποι δεν είχαν υπάρξει. Ούτε θα υπήρχαν ποτέ.

Από τα αποτεφρωμένα απομεινάρια της, οδήγησε στην αναγνώρισή της μια χρυσή κορόνα. Λιωμένη.

1

– Φτάσαμε;

– Φτάσαμε.

– Πού ακριβώς;

– Ακριβώς, δεν έχω ιδέα. Σε μια ακτή. Στην άκρη του κόσμου. Δεν μπορούμε να πάμε παρακάτω, αγόρι μου. Εκτός κι αν βάλουμε πανιά.

– Και πού είναι ο στόλος;

– Εκεί μπροστά.

– Με συγχωρείς, αλλά δε βλέπω τίποτα.

– Φυσιολογικό. Είναι νύχτα.

– Πες καλύτερα πως το παρμπρίζ σου είναι μες στη βρώμα.

– Βάλε τη φαντασία σου να δουλέψει. Όλη αυτή η μαυρίλα μπροστά σου είναι ο ωκεανός. Όσο φτάνει το βλέμμα σου.

– Δε χρειαζόταν να κάνουμε τριακόσια χιλιόμετρα με τη σακαράκα σου μόνο και μόνο για να φαντάζομαι.

– Τρελαίνομαι με τον τρόπο που λες ευχαριστώ. Ποιος μ' έβγαλε από το κρεβάτι μου μία η ώρα τη νύχτα επειδή του ήρθε ξαφνικά η επιθυμία για «μια βόλτα στη θάλασσα»;

– Δεν κοιμόσουν. Θα πρέπει να με ευχαριστείς που σε γλίτωσα από το βάσανο μιας ακόμη άπνησ νύχτας.

– Ε, λοιπόν, ξέρεις κάτι; Κανονικά θα έπρεπε να σε βάλω να πληρώσεις τη διαδρομή, όπως όλος ο κόσμος.

– Όλος ο κόσμος; Ποιος είναι όλος ο κόσμος; Δεν ξέρω καν αν είχα γεννηθεί την τελευταία φορά που κάποιος ακούμπησε τον κώλο του σ' αυτή τη σακαράκα. Οι μόνοι πελάτες που θα μπορούσες να έχεις είναι ή τυφλοί ή λοξοί. Θα πρέπει να έχει κανείς φετίχ με τα διαλυμένα καθίσματα. Αλλά κι αυτοί, αν θες να σε πληρώσουν, καλά θα κάνεις να αλλάξεις κοντέρ.

– Τι έχει το κοντέρ μου; Μια χαρά είναι.

– Ναι, βέβαια, μια χαρά. Μόνο που η ταρίφα είναι ακόμα σε φράγκα.

– Τα 'χεις παίζει, Μίστερ.

– Και μάλιστα σε *παλιά φράγκα*.

– Εντάξει. Νίκησες, αγόρι μου. Εγώ θα συνεχίσω να σου μπαίνω στο μάτι. Μια που είμαστε όμως εδώ, ας απολαύσουμε το θέαμα.

– Δηλαδή;

– Δηλαδή: ορίστε. Ανοίξου. Αφέσου. Εκμεταλλεύσου τη στιγμή. Δεν είναι ωραίο το σκηνικό; Νύχτα, ησυχία, η φύση στην πιο άγρια μορφή της, κι εμείς, μονάχα εμείς, αποκομμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο, στην κορυφή του γκρεμού, όμοιοι με ανεμοδείκτες στην πλώρη ενός υπέροχου γρανιτένιου σκάφους...

– Οι οποίοι δε βλέπουν την τύφλα τους.

– ...με τη γραμμή του ορίζοντα για μόνο σύνορο και το απέραντο του ωκεανού να απλώνει μέχρι το άπειρο το παχύ χαλί από κύματα πασπαλισμένο με παρθένο αφρό.

– Yes! Έχουμε έναν ποιητή εδώ: από το τίποτα σκαρώνει αριστουργήματα.

– Είναι χάρισμα, με ξεπερνάει. Λοιπόν;

– Λοιπόν, τι;

– Τι ταιριάζει στην περίπτωση;

– Διάλεξε.

– Μμμ... Τι θα έλεγες για Φρέντι Χάμπαρντ;

– Δεν κολλάει με τη στιγμή.

– Μπαντ Πάουελ;

- Δεν κολλάει με τον τόπο.
- Λέστερ;
- Το παρατραβάς, φίλε.
- Είσαι σίγουρος πως διαλέγω εγώ;
- Μίλησες για σκηνικό: σεβάσου την αρμονία.
- Ωραία... Τζέρι Μάλιγκαν;
- Είδες άμα θέλεις;
- Τζέρι, Τζέρι, κλείσαμε!

Ρε/Μι Ντο/Ρε Ντο/Ρε Σι/Ντο

Λα Ρε Σολ Σι μπεμόλ Φα Φα Σι

- Γεράσαμε, Μπομπ.
- Μά'στα.

Μι Λα

- Τι έχεις να πεις γι' αυτό;

Μι Λα

- Τι θες να σου πω; Ότι περνάει ο χρόνος;
- Θα ήταν το λιγότερο.

Ρε Σολ Ντο

- Ο χρόνος περνάει, αγόρι μου. Κι εμείς μαζί.

Σι/Ντο Λα

- Πράγματι... Άκου αυτό. Σι ύφεση. Ακούς; Σι μπεμόλ.
- Αφού το λες εσύ.

- Ε, λοιπόν, αυτό κάνει όλη τη διαφορά.

- Τη διαφορά... Μά'στα. Ποια διαφορά;

Ρε

- Την πιο ουσιαστική, φίλε. Δεν ξέρω αν το συνειδητοποιείς, αλλά εδώ μιλάμε για την ουσία των πραγμάτων.

- Αα.

Σολ

- Εξυπακούεται πως εδώ έχουμε να κάνουμε με τη διαφορά ανάμεσα στο ωραίο και στο υπέροχο. Ανάμεσα στο εφήμερο και στο αιώνιο. Με παρακολουθείς;

– Με το ζόρι.

Σι μπεμόλ

– Αυτή είναι η διαφορά ανάμεσα στην έμπνευση ενός χλομού προσώπου της δικής σου φυλής κι ενός ανθρώπου της δικής μου, που κατάγεται από τους σκλάβους που μάζευαν μπαμπάκι ή έκοβαν ζαχαροκάλαμα. Χωρίς παρεξήγηση.

Φα Σι

– Δεν ήξερα ότι οι πρόγονοί σου μάζευαν μπαμπάκι. Στο Μάλι;

– Αγαπητέ μου Μπομπ, στο γενεαλογικό δέντρο ενός νέγρου υπάρχει πάντα κάποιος που μάζευε μπαμπάκι ή έκοβε ζαχαροκάλαμα. Μην το ξεχνάς ποτέ αυτό.

Μι Μι

– Yes... Σου υπενθυμίζω πάντως ότι ο Τζέρι Μάλιγκαν ήταν λευκός. Απ' όσο γνωρίζω, τουλάχιστον.

Μι

– Ω! Μου κάνει εντύπωση που κάποιος όπως εσύ παρασύρεται τόσο εύκολα από τις εντυπώσεις. Για άκου αυτό...

Λα Ρε Λα

– Λοιπόν; Ε; Θες να πεις, ανεπιφύλακτα μάλιστα, ότι δε διακρίνεις τον απόηχο όλου του πόνου που συσσωρεύτηκε στον μαύρο άνθρωπο μέσα στους αιώνες; Μπομπ, αδελφέ μου! Αν ο Μάλιγκαν είναι λευκός, τότε εγώ είμαι δισέγγονος του στρατηγού Κάστερ! Άκου εδώ. Άκου αυτό το σπαραξικάρδιο παράπονο. Μπας κι έχεις κουφαθεί, όπως οι πρόγονοί σου οι αποικιοκράτες;

Ρε

– Σ' έχω χεσμένο, Μίστερ, φίλε μου. Και τους προγόνους μου μαζί, από την πρώτη γενιά. Τελικά, είσαι πίτα στα κλισέ.

– Δεν είμαι ποτέ πίτα, το ξέρεις.

Σολ

– Θα ήθελα να μη χρειάζόταν να σου απαντήσω ότι ο παππούς μου κατέβαινε στις στοές των ανθρακωρυχείων από τα

οκτώ. Τετρακόσια μέτρα κάτω από τη γη. Και ξανάβγαίνει πιο μαύρος από σένα κι απ' όλο σου το σόι. Το χρώμα του δεν το χρωστούσε στον ήλιο. Την πιάνεις τη διαφορά;

Nto Σι/Nto

– Και τη γιαγιάκα σου τη λέγανε Ζερβέζ, ναι;

– Τη λέγανε Λεόνς και προσευχόταν στον Θεό κάθε βράδυ να έχει την επομένη κάτι να ταΐσει τα έντεκα κουτσούβελα που βγήκαν από την καρπερή κοιλιά της. Η φουκαριάρα είχε ακλόνητη πίστη στον Θεό. Τη μέρα που ο πατέρας μου έδινε εξετάσεις για το πτυχίο του άναψε έντεκα κεριά. Όλες της οι οικονομίες.

Λα

– Και το πήρε;

– Ποιο;

– Το πτυχίο.

Ρε

– Όχι. Ούτε εκείνος, ούτε κανένας από τους αδελφούς ή τις αδελφές του. Αργότερα πήγε να βρει την τύχη του στο Παρίσι. Κατέληξε οδηγός στο μετρό. Πάντα κάτω από τη γη.

Λα Ρε

– Ο μπαμπάς στο τρένο κι ο κανακάρης στο ταξί. Σταθεροί.

– Αυτό που με τρελαίνει είναι ότι, παρ' όλα αυτά, η γιαγιά δεν έχασε ποτέ την πίστη της.

Σολ Nto

– Τι να κάνεις. Οι δικοί μας πέθαιναν της πείνας στα βαμβακοχώραφα κι ακόμα υμνούσαν τον Κύριο. Στις μπανανιές τραγουδούσαν για την αμέτρητη αγάπη Του. Είναι μυστήριο.

Σολ

– Άλλοι στα ζαχαροκάλαμα κι άλλοι στα ορυχεία: ο ίδιος αγώνας.

– Τουλάχιστον υπάρχει το σουίνγκ, αν μου επιτρέπεις. Και το σι μπεμόλ. Μην ξεχνιόμαστε.

– Μμμ...

Σολ Ρε Σολ

- Ο Τζέρι Μάλιγκαν έχει πεθάνει, Μπομπ.
- Το έχω υπόψη μου. Πρέπει να είναι καμιά δεκαριά χρόνια τώρα.

Σι Σι Σι

- Ο Πάρκερ έχει πεθάνει. Και ο Ντίζι και ο Κολτρίν και ο Μίνγκους, ακόμη και ο γερο-Ντιουκ μας άφησε χρόνους.
- Είναι μεγάλη η λίστα, πού θες να καταλήξεις;
- Μόνο πεθαμένους ακούμε.
- Ίσως επειδή έχουν πράγματα να πουν.

Ρε

- Κι εμείς θα πεθάνουμε κάποτε. Μπορείς να το καταλάβεις αυτό εσύ;
- Δεν υπάρχει τίποτα να καταλάβω.

Σολ Σι

- Κάποια εποχή, να σκεφτείς, αισθανόμουν αθάνατος. Όχι πια. Οριστικά.
- Αυτό το λένε ωριμότητα.
- Εγώ το λέω εγκατάλειψη.

Φα Φα

- Η ωριμότητα περιέχει την εγκατάλειψη. Η ζωή, ξέρεις, αν και το κάνουμε μεγάλο θέμα, στην πραγματικότητα δεν είναι τίποτα σπουδαίο.
- Ποιανού είναι αυτό;
- Δικό μου. Και άλλων.

Σι Μι

- Το πιστεύεις ειλικρινά;
- Το σκέφτομαι.

Λα Ρε

- Θα μας ξεχάσουν, Μπομπ. Στο τέλος, στην άκρη του νήματος, δε θα μείνει τίποτε από μας. Απολύτως τίποτε. Το πιστεύεις αυτό, αδελφέ μου;

- Δεν το πιστεύω, είμαι σίγουρος.
- Από τούτη εδώ τη στιγμή δε θα μείνει τίποτα.
- Τίποτα.

Σολ Ντο

- Καμία ανάμνηση.
- Καμία.
- Κανένα ίχνος.
- Κανένα.

Φα/Ντο Σι/ντο Φα

- Χέσε μέσα...

Λα Ρε

- Μην πας να μου τη φέρεις, Μίστερ. Ξέρω τι έχεις στο μυαλό σου. Τη σκέφτεσαι, έτσι δεν είναι; Ακόμα αυτή σκέφτεσαι.

Σολ Σι μπεμόλ

- Θα της άρεσε αυτή η μπαλάντα. «Wallflower». Ένας ανθισμένος κήπος. Ένας τοίχος από λουλούδια.

Φα Φα Σι

- Εντάξει. Ίσως και να της άρεσε.

Μι Λα Μι Λα Ρε Σολ Ντο Σι/ντο

Λα Ρε Σολ Σι μπεμόλ Φα Σι Μι Μι

Μι Λα Ρε Λα Ρε Σολ Ντο Σι μπεμόλ/ντο

Λα Ρε Λα Ρε Σολ Ντο Σολ

Σο Ρε Σολ Σι Σι Σι μπεμόλ

Ρε Σολ Σι Φα Φα Σι Μι Λα

Ρε Σολ Ντο Σι μπεμόλ/Μι Λα Φα

- Ξεκίνα, Μπομπ. Γυρίζουμε.

Πήραν το δρόμο της επιστροφής. Ο απέραντος ωκεανός έγινε πρώτα μια ταπεινή μαύρη λακούβα στο μέγεθος του πλαϊνού καθρέφτη, έπειτα, πολύ γρήγορα, μετατράπηκε σε μια αόριστη ιδέα στο μυαλό τους. Δεν είχαν βγει καν από το αυτοκίνητο. Δεν είχαν εισπνεύσει καν τη θαλασσινή αύρα.

Το φεγγάρι εμφανιζόταν κάθε τόσο και παρατηρούσαν το κρυφτούλι του καθώς η άγρια ζωή του ουρανού ξαγρυπνούσε επίσης. Τα σύννεφα χάνονταν απαλά στον ορίζοντα, τα αστέρια δε σταματούσαν να τρεμοσβήνουν, για να μην πούμε για τους πλανήτες και τις οντότητες που τους κατοικούν, για τους κομήτες και τους μετεωρίτες. Στις ανώτερες σφαίρες η ζωή συνεχιζόταν στους ρυθμούς της.

Ο Μίστερ είχε βολεντεί ακουμπώντας στην πόρτα. Με τον αγκώνα λυγισμένο, το πιγούνι στη χούφτα του. Αισθανόταν τις δονήσεις του τζαμιού στο μηνίγγι του. Πέρα από το άσπρο των ματιών του, δε διακρινόταν παρά ένα αφηρημένο περίγραμμα του προσώπου του και η λεπτή άλως που ακτινοβολούσε η σκούρα επιδερμίδα του. Ίσως να ήταν η αύρα του. Θα ήθελε να απλώσει τα πόδια του. Να βυθιστεί στον ύπνο.

Όσο για τον Μπομπ, είχε πάψει να τα βάζει με την παχιά στρώση άχνας που κάλυπτε το παρμπρίζ και τα γυαλιά του. Η θέρμανση δε λειτουργούσε. Θα ήταν μάταιο να λογαριάσει όλα

όσα δε λειτουργούσαν σ' εκείνο το σαράβαλο. Περιοριζόταν να μη χάνει από τα μάτια του τις θολές δέσμες φωτός των προβολέων του. Είχε εμπιστοσύνη. Το 404 είχε γράψει τόσο πολλά χιλιόμετρα, που θα μπορούσε να βρει το δρόμο από μόνο του. Τα γέρικα άλογα, λένε, μπορούν να επιστρέψουν στο σπίτι ακόμη και με τα μάτια δεμένα.

Ο θρύλος ήθελε να είναι το πρώτο αμάξι που είχε αποκτήσει από τότε που είχε πάρει δίπλωμα οδήγησης, σαράντα χρόνια πριν. Η πραγματικότητα έριχνε μια σκιά αμφιβολίας στο θέμα της κατοχής οποιουδήποτε διπλώματος.

Περίπτωση ο Μπομπ. Δεν άνοιγε ποτέ τα χαρτιά του. Βλέποντάς τον στο τιμόνι της σακαράκας του, με την καρό τραγιάσκα καρφωμένη στο κεφάλι του, δύσκολα φανταζόσουν ότι μιλούσε με ευχέρεια περισσότερες από δεκαεφτά γλώσσες, ορισμένες μάλιστα ξεχασμένες από τον ίδιο τον Θεό. Χρόνια πριν δίδασκε φιλοσοφία. Ένα πάθος που επί δύο δεκαετίες πάλευε να μεταλαμπαδεύσει σε παλαβιάρηδες, στενόμυαλους πιτσιρικάδες. Στο τέλος το δίλημμα είχε τεθεί ως εξής: ή θα έκαιγε όλα εκείνα τα σπασικλάκια με το φλογοβόλο ή θα περνούσε το υπόλοιπο της ζωής του σε ένα από τα πολλά παραρτήματα του τρελάδικου της δημόσιας εκπαίδευσης.

Τελικά προτίμησε το ταξί. Γιατί όχι; Πού και πού χρέωνε και κανέναν. Σπάνια όμως. Δεν είχε μεγάλες ανάγκες, ούτε την παραμικρή αίσθηση προσανατολισμού. Απλώς του άρεσε να οδηγεί τη νύχτα. Μόνος. Ή παρέα μ' εκείνο τον μεγαλόσωμο μαύρο, τον Μίστερ.

Όπως κάθε καλός δεινόσαυρος που σέβεται τον εαυτό του, το 404 έπαιζε ακόμα κασέτες. Θα πρέπει να υπήρχαν διάσπαρτες εκεί μέσα καμιά διακοσαριά. Παντού, σε στοίβες, σε σωρούς, σκόρπιες, σε κάθε γωνία ή εσοχή, στο ταμπλό, στο ντουλαπάκι του συνοδηγού, κάτω από τα καθίσματα: σχεδόν ό,τι καλύτερο είχε δώσει η τζαζ εδώ και τρία τέταρτα του αιώνα ήταν συγκεντρω-

μένο κάτω από τη σημαία του ταξί. Συμπυκνωμένο μαγικό φίλτρο. Στο σπίτι του ο Μπομπ είχε αφιερώσει στη μουσική ένα ολόκληρο δωμάτιο, από το πάτωμα μέχρι το ταβάνι. Το άλλο δωμάτιο ήταν πήχτρα στα βιβλία. Είχε κρατήσει ίσα ίσα έναν μικρό χώρο για ένα σιδερένιο κρεβάτι και μια δερμάτινη πολυθρόνα, πάνω στην οποία λίμαρε τα νυχάκια της η γάτα του, η Μπέτι. Κάθε άλλο παρά το πρότυπο του σύγχρονου άντρα.

Άφησαν να παίξει ολόκληρος ο δίσκος του Μάλιγκαν δίχως να πουν λέξη. Δεν είχαν τίποτα να προσθέσουν άλλωστε. Σε όλο αυτό το διάστημα διασταυρώθηκαν με δύο αυτοκίνητα και έναν αδέσποτο σκύλο που έμοιαζε με τσοκάλι. Πλησίαζε πέντε και η νύχτα άρχισε να βγάζει τα μαύρα εσώρουκά της. Το σαξόφωνο άφησε μια τελευταία ανάσα. Ακολούθησε μια βραχνή, γλυκιά σιωπή, την οποία ο Μίστερ εκτίμησε δεόντως. Έπειτα, όταν όλα είχαν πια διαλυθεί, είπε:

– Δεν τους πιστεύω.

Ο Μπομπ δεν είπε τίποτα.

– Δεν πιστεύω την εκδοχή τους, είπε ο Μίστερ. Την επίσημη εκδοχή. Είναι μπαρούφες.

Ο Μπομπ κούνησε ανεπαίσθητα το κεφάλι του. Το περίμενε. Παρέμεινε με το βλέμμα καρφωμένο στο δρόμο.

– Κάτι άλλο έχει συμβεί, επέμεινε ο Μίστερ. Κάτι ακόμη χειρότερο. Πιο φριχτό και πιο σιχαμένο. Και θα ήθελα να ξέρω τι.

Ετούτη τη φορά ο Μπομπ πήρε μια βαθιά και ηχηρή ανάσα. Έπειτα ξεφύσησε μεμιάς λέγοντας:

– Πάει καιρός...

Ανακάθισε για να βουλευτεί καλύτερα. Ήταν αναγκασμένος να κάθεται σε δύο χοντρά μαξιλάρια, καθώς το κάθισμα ήταν εντελώς διαλυμένο και το κάτω μέρος του έξυνε το πάτωμα. Καμιά φορά δεν κατάφερνε να φτάσει τα πεντάλ με τα πόδια του.

– Τι ακριβώς θα ήθελες να μάθεις δηλαδή; είπε.

– Την αλήθεια, είπε ο Μίστερ.

– Την αλήθεια; επανέλαβε ο Μπομπ.

Ετοιμαζόταν να συνεχίσει, αλλά ο ψηλόσωμος μαύρος έκλεισε το θέμα υψώνοντας το τεράστιο χέρι του.

– Σε παρακαλώ, μην αρχίσεις πάλι τις αμπελοφιλοσοφίες περί υποκειμενικότητας της αλήθειας, με Πλάτωνα, Σπινόζα και δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο για υπόκρουση. Δεν έχω ανάγκη από τέτοια. Εμένα με ενδιαφέρει μόνο το «ποιος» και το «γιατί».

Δεν υπήρχε περιθώριο για καθησυχαστικά λόγια. Ο Μπομπ είχε ακονισμένο αυτί και είχε αντιληφθεί τη χροιά πικρίας και οργής στα λόγια του Μίστερ. Ίσως και πραγματικού πόνου. Αυτή η ιστορία είχε σημαδέψει τον φίλο του βαθύτερα απ' ό,τι φανταζόταν.

– Έχεις ανάγκη από βεβαιότητες, αυτό είναι, είπε.

– Ακριβώς, είπε ο Μίστερ.

– «Ο συμβιβασμός διάνοιας και πραγματικότητας».

Αυτό του ξέφυγε. Ο Μίστερ γύρισε ελαφρά το κεφάλι προς το μέρος του και ο Μπομπ ένιωσε όλο το βάρος του βλέμματός του, το οποίο φρόντισε να αποφύγει.

– Άπιστε Θωμά..., αναστέναξε απολογητικά.

Έβγαλε την κασέτα του Μάλιγκαν. Τράβηξε μια άλλη από το σωρό, δίχως να κοιτάξει, και την έβαλε στο κασετόφωνο. Ήταν οι αδελφοί Άντερλι στα καλύτερά τους. Οι Νατ και Τζούλιαν Κάνονμπαλ. Χαμήλωσε λίγο την ένταση.

– Κι αν αυτό που ξέρουμε είναι η αλήθεια; είπε. Η μία και μοναδική;

– Όχι, είπε ο Μίστερ.

– Κι αν απλώς αρνείσαι να το αποδεχτείς; Επειδή δε σε βολεύει; Επειδή χαλάει την ωραία εικόνα που έχεις πλάσει; Αναγνώρισε τουλάχιστον πως κατά βάθος δεν ξέρεις τίποτα γι' αυτή την κοπέλα.

Ο τόνος του ήταν μια ιδέα πιο επιθετικός απ' όσο θα ήθελε. Ο Μίστερ άφησε να περάσει κάποιος χρόνος πριν απαντήσει.

– Να μου φέρεις αποδείξεις, είπε, και θα υποκλιθώ.

– Αποδείξεις; Η αστυνομία στρίμωξε τους υπόπτους κι αυτά τα καθάρματα ομολόγησαν. Τι άλλο θες;

– Όλα αυτά είναι μαλακίες. Στάχτη στα μάτια. Η Βέρα δεν είχε καμία σχέση μ' αυτά τα βαποράκια της συμφοράς.

– Πολλές φορές η πραγματικότητα δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα κακομούτσουνο και άθλιο πλάσμα, Μίστερ.

– Από αυτή την άποψη, η Βέρα ήταν καθαρή. Θα έκοβα και τα δύο μου χέρια. Κατά τη γνώμη μου, ούτε μπάφο δεν είχε βάλει στο στόμα της.

– Ομολόγησαν! τον αντέκρουσε ο Μπομπ άλλη μια φορά.

Καταλάβαινε πως παρίστανε τον δικηγόρο του διαβόλου και αυτό δεν του άρεσε καθόλου. Δε θα πρόσφερε όμως τίποτα στον Μίστερ αν έπαιρνε το μέρος του μόνο και μόνο χάριν συντροφικής αλληλεγγύης. Ο ίδιος χρειαζόταν κάτι παραπάνω από απόψεις ή εντυπώσεις για να πειστεί. Είχε ανάγκη από αντικειμενικά επιχειρήματα. Από γεγονότα. Μια αλήθεια βασισμένη σε επιστημονικές βάσεις (Καρτέσιος).

– Δεν είναι αυτό το πρόβλημα, ξανάρχισε ο Μίστερ. Ότι αυτοί οι δύο τύποι τη δολοφόνησαν είμαι έτοιμος να το πιστέψω. Εκτέλεσαν την πράξη. Όχι όμως για τα κίνητρα που επικαλέστηκαν. Όλη αυτή η ιστορία με το χρέος είναι μούφα. Ήθελαν να της δώσουν ένα «μικρό μάθημα» και το πράγμα βγήκε εκτός ελέγχου. Χέσε μας.

Ο Μπομπ σκέφτηκε για λίγο αυτή την εκδοχή της υπόθεσης. Έπειτα στράβωσε τα μούτρα:

– Ακόμη κι αν τη σκότωσαν για άλλο λόγο, τι αλλάζει;

– Όλα, απάντησε ο Μίστερ.

– Εύκολη απάντηση, είπε ο Μπομπ.

– Αν παραδεχτούμε ότι η ιστορία με τα ναρκωτικά είναι μόνο βιτρίνα, τότε αυτοί οι δύο μικροαπατεώνες είναι απλώς υποχείρια. Αχυράνθρωποι. Εκτελεστές. Αυτό σημαίνει πως κάποιος άλλος κι-

νεί τα νήματα. Εγώ λέω πως αυτό τα αλλάζει όλα. Ψάχνοντας το πραγματικό κίνητρο θα βρούμε και τον πραγματικό ένοχο.

– Και πού βασίζεσαι για να κάνεις αυτή την υπόθεση; Από τη μια μεριά της πλάστιγγας βρίσκεται η εκδοχή των μπάτσων, που έχουν στα χέρια τους τις ομολογίες των δραστών – αρκετά μεγάλο βάρος. Εσύ τι έχεις για αντίβαρο;

– Τη μύτη μου, είπε ο Μίστερ.

Μάλλον ήθελε να πει την καρδιά του αλλά, τέλος πάντων, τη μύτη του έδειχνε με την άκρη του δείκτη του.

– Τη μύτη σου; επανέλαβε ο Μπομπ.

– Κάτι μου βρωμάει, είπε ο Μίστερ.

– Που να με πάρει..., αναστέναξε ο Μπομπ.

Στην κατηγορία των επιστημονικών επιχειρημάτων περίμενε ομολογουμένως κάτι περισσότερο. Μ' αυτόν το ρυθμό θα χρειάζονταν σύντομα κρυστάλλινη σφαίρα, ή αλλιώς θα έπρεπε να καλέσουν τα πνεύματα.

Break. Ο Μπομπ προσπάθησε να συγκεντρωθεί στη μουσική. Ο Νατ Άντερλι τα έδινε όλα. Ο ρυθμός ήταν ζαλιστικός, αλλά εκείνος δε χαμπάριαζε. Ροβολούσε με την τρομπέτα του κι όπου τον βγάλει. Τόσο το καλύτερο. Αυτό ήταν άλλωστε το πνεύμα του αυτοσχδιασμού: μέσα σε ένα προκαθορισμένο πλαίσιο όλα να αναθεωρούνται. Όλα να ανατρέπονται. Όλα να αναδημιουργούνται. Μόλις ένα δέκατο του δευτερολέπτου πριν απελευθερωθούν στον αέρα, οι νότες δεν υπάρχουν ακόμα. Η ιστορία τους δεν έχει γραφτεί ακόμα. Και μόλις απελευθερωθούν, η διαδρομή τους δεν μπορεί παρά να ακολουθήσει, προοδευτικά, τη δική της λογική. Πέρα από την καθαρά τεχνική πλευρά, που αφορά το παίξιμο ενός οργάνου, αυτή η άσκηση απαιτούσε αυθορμητισμό και ευαισθησία, καθώς και μια γερή δόση ανεμελιάς. Κανένα στοιχείο ορθολογισμού δε θα μπορούσε να τα ανταγωνιστεί αυτά.

– Την έκαψαν ζωντανή, Μπομπ, συνέχισε ο Μίστερ. Την έλουσαν με βενζίνη και της πέταξαν ένα αναμμένο σπίρτο λες και

ήταν ένας σωρός παλιολάστιχα. Τι νομίζεις πως συμβαίνει αυτές τις στιγμές; Τις στιγμές που καταλαβαίνεις πως θα πεθάνεις; Που αισθάνεσαι την ίδια σου την επιδερμίδα να λιώνει σαν κεράκι; Πώς νομίζει ότι είναι, ε;

Η φωνή του ήταν μπάσα. Μισή οκτάβα παρακάτω από τον συνηθισμένο τόνο της. Τα λόγια ήταν βαριά.

Ο Μπομπ δεν απάντησε.

– Όλα ήταν υπολογισμένα, είπε ο Μίστερ. Ήθελαν να την κάνουν στάχτη για να μην αναγνωρίζεται το πτώμα. Είμαι σίγουρος.

Ο Μπομπ καθάρισε το λαιμό του:

– Υπήρχαν κι άλλοι τρόποι, αν αυτό ήθελαν. Πιο σίγουροι. Θα μπορούσαν να τη θάψουν βαθιά σ' ένα δάσος ή να τη ρίξουν σ' ένα ποτάμι δεμένη μ' έναν τοιμεντόλιθο. Είναι πράγματα που έχουν ξαναγίνει.

– Θα μπορούσαν, ναι. Έκαναν λάθος. Γι' αυτό βρίσκονται τώρα στη στενή. Αν όμως έχω δίκιο, Μπομπ, αν έχω δίκιο, ο πραγματικός δολοφόνος βολτάρει αυτή την ώρα ήσυχα κι ωραία κάπου σ' αυτό τον κωλοπλανήτη.

Το πράγμα σήκωνε σκέψη.

Χάραζε, μόνο αυτό για την ώρα – μια που έπρεπε να δοθεί μια καινούργια ονομασία σ' εκείνη την αχνή λάμψη που ροκάνιζε σιγά σιγά τον νυχτερινό ουρανό. Οι φιγούρες των δύο αντρών διακρίνονταν αμυδρά μέσα στο σκοτάδι. Εκείνη την ώρα είχαν και οι δύο το ίδιο απροσδιόριστο χρώμα. Το κοντράστ θα ρυθμιζόταν αργότερα.

Άφησαν πίσω τους την επίπεδη εξοχή πλησιάζοντας στις αχαιές περιοχές των υποβαθμισμένων προαστίων. Τεράστια οικοδομικά συγκροτήματα, πύργοι από μπετόν για ανθρώπους που δεν είχαν στον ήλιο μοίρα. Κουφάρια από υπερμεγέθη εμπορικά κέντρα σπαρμένα στην κοιλάδα. Ατέλειωτα στρέμματα χώρων στάθμευσης. Αποθήκες. Έδρες εταιριών. Ακρωνύμια. Στο βάθος, οι νησίδες των εργατικών κατοικιών, στήλες πυκνοδομημένων πο-